

Cuprins

I. Mlaștinile	7
II. Orașul	38
III. Coridorul	69
IV. Scara	103
V. Ultima întâlnire a lui Dante cu Beatrice pe o ceașcă de cafea fabricată în Suedia	131
VI. Martorii	163
VII. Scândura	193

N GELLU
NAUM

Zenobia

POLIROM
2014

* Nim, un cimpanzeu de 2 ani și jumătate, învață șase ore pe zi împreună cu trei tinere fete, la universitatea din Columbia. El a reușit până acum să asimileze 55 de semne și să le folosească corect pentru a cere diferite lucruri.

2. Curând după plecarea lui Dragoș ne-am mutat din atelierul Mariei. Cum ea nu mai dăduse de câțva timp pe la noi, i-am lăsat pe masă un bilet cuprinzând convenitele mulțumiri pentru găzduire și noua noastră adresă. Cheia am pus-o la locul știut, într-un gol al zidului, deasupra ușii.

Locuiam acum în Piața Romană, deasupra unui bloc. Spun deasupra pentru că, printr-un capriciu greu de înțeles al arhitectului, pe terasa-acoperiș a blocului fuseseră construite câteva odăițe așezate la rând pe o singură latură, un fel de colivii aeriene legate între ele printr-un coridor îngust și izolate de restul clădirii, ca și cum ar fi picat acolo singure, din cer.

În coliville acelea, pesemne uitate de proprietarii lor, nu locuia nimeni. Printre ele exista un W.C. a cărui fereastră se deschidea spre beznă umedă și adâncă a unui așa-zis luminator. Alături de el, o odăiță nelocuită, după care o perdea albastră, ciuruită de vreme, încerca să acopere golul de intrare al dușului comun folosit, din fericire, numai de noi.

La capătul din fund al coridorului, o ușă-fereastră deschisă până la pardoseală lăsa drum liber luminii. Dincolo de ea se întindea imensul acoperiș-terasă, pustiu și prăfuit. Acolo se putea ajunge fie direct, prin ușa-fereastră amintită, fie pe scara de incendiu pornită din coridorul de sub noi, unde se înșirau spălătoriile, uscătoriile și o parte din camerele de serviciu. O scară inutilă, de altfel, fiindcă n-am văzut niciodată picior de

om urcând spre gudronul fierbinte al acoperișului. Eu însumi m-am aventurat o singură dată până la marginea lui împrejmuită doar cu un jgheab de tablă subțire. De acolo am putut vedea cum mișuna jos, în stradă, un furnicar de oameni cât unghia și m-a cuprins amețea...

Odăița noastră avea doi metri lungime și doi lățime. O găsisse Zenobia. Avea și mobilă: o sofa ieșită de mult la pensie și un scaun, încă bun. Altceva n-ar mai fi încăput. Am completat mobilierul cumpărând o pernă mare și o fâșie de pânză albă, pentru cearceafuri. Am bătut câteva cuie în pereți pentru cele două cămăși de rezervă ale mele și cele două rochii dobândite prin muncă cinstită de Zenobia. Cărțile (posedam un număr oarecare), împreună cu celelalte bunuri proprii (farfuria comună, cele două linguri, cana cu poză color pe care se vedea cum o fetiță în costum național își primea porția de turtă dulce de la un bătrân rural) le-am instalat parte pe scaun, lângă hârtiile mele, parte sub sofa.

** Refuzând hrana și apa, Sandra, elefantul-femelă al ciroului Do Brasil, a încetat din viață. Sandra, în vârstă de 24 de ani, n-a putut suporta despărțirea de Helmut Chome, tânărul ei dresor, care se căsătorise și plecase să-și petreacă luna de miere.*

3. O săptămână mai târziu am întâlnit-o pe Maria. Era cu Ioachim, stăteau de vorbă pe stradă, stai să-mi aprind o țigară.

Pe Ioachim asta (o perfecționată rotiță universitară) îl știam mai de mult, tot de la Maria și tot de pe stradă. De obicei schimbam în treacăt două-trei vorbe. Era cu câțiva ani mai mare

decât mine, dar asta nu contează. Scria și cronici, manevra concepte. Părea ceva mai elastic decât alții, atâta doar cât să sugereze că e mai descurat decât maștrii lui și că s-ar cuveni să le ia locul.

Altminteri era mărunt, subțire, bine proporționat și al naibii de frumuseț. Părea și cult, știa pe dinafară până și-un vers de-al meu, mi-l recita în loc de salut de câte ori ne întâlneam. Aș fi putut să-l răspund cu un șut, dar mă abțineam.

Maria nu putea să-l sufere, așa spunea. Cu un an în urmă îi ceruse mâna, dar ea îl refuzase. (Era coleg cu maică-sa, la catedră, și atâta ar fi fost de ajuns.) „E un cretin”, îmi explicase ea atunci.

Pe mine, personal, nu mă interesa nici ce spunea, nici ce scria Ioachim. Treaba lui... Mai cunoșteam câțiva ca el, unii chiar străluciți, le mergea mintea. Niște roboți anchilozati voluntar în mecanismul lor profesional. Analizau cavoul poeziei, coroanele și jerbele de flori, dar se fereau să vadă fecloara putrezită înăuntru sau o vedeau săltând vioale ca o gimnastă moartă.

În plus, pe Ioachim căutam să-l evit și pentru că, de câte ori îl întâlneam, îmi declanșa o ciudată senzație fizică: mi se părea că târăște după el, în lumea asta și așa destul de imputită, o duhoare mentală greu de suportat.

Acum stătea oarecum deoparte, nu spunea nimic. Maria mă prinsese ca pe un fir de pai ivit în calea cuiva gata să se inee.

„Bine că te-am întâlnit”, spunea. „Ți-am pierdut adresa...” (o rătăcise de câteva zile, nu-și dădea seama cum).

I-am repetat adresa, i-am explicat cum se ajunge la noi, la ce etaj, pe ce scară. Vorbeam ca și cum

am fi fost singuri, Ioachim părea că nu ne ascultă, zâmbea și ochii îi luceau frumos.

Când sunt intrați pe deplin în marea minciună a maturității, băieții nu prea tac în astfel de situații. De cum se află în preajmă o fată mai atrăgătoare, se și reped. Un fel de frenezie oarbă îi împinge să iasă în față, să ocupe tot spațiul sonor, să nu lase loc pentru alții. La unii asta ține câteodată până toamna, până le cad frunzele sau chiar și mai târziu. Eu însumi la o vreme, când se ivea Incitătoarea, lăsam frâu liber elocinței. Și chiar și atunci când mă simțeam penibil, când mi se făcea și greață de mine, tot îmi găseam o scuză... De aceea, poate, Ioachim și-a dat drumul la motor. Vorbea frumos, avea un glas melodios și cald...

La început și-a exprimat admirația față de prietenia noastră firească (între artiști) și nu mai știu ce. I-aș fi ars una, dar îmi era milă de Maria, părea dezolată, se uita când la mine, când la el, părea că mă imploră, se temea să nu...

Ioachim continua să vorbească. Spunea că ultimul meu poem (unde dracu' îl citise?) i se păruse mai puțin dereglator. (Expresia îi aparține.)

Era un copac acolo, lângă noi, pe stradă. Se și hrănea copacul, curgea ceva ca o sevă prin el, stai să vezi, curgea o dereglare liniștită, de jos în sus sau de sus în jos, curgea nevăzută, cum curge de multe ori prin ordine mama dezordinii și vice-versa, de dincolo de forme...

Ioachim încerca să confecționeze o metaforă, ceva despre clorofila pohetică, mulțumesc, am învățat și noi la botanică, în plus trăia din dejecțiile copacului în mijlocul dejecțiilor unei naturi din care nu prea înțelegea mare lucru.

Până la urmă, m-am cărat. Ioachim acela mirosea, într-adevăr, prea urât...

** Orașul Maralal, din Kenya, a fost invadat de albine. Roiurile dezlănțuite au atacat cu vehemență oamenii și animalele. Mai multe persoane au fost transportate la spital. În cele din urmă, albinele au fost neutralizate prin intervenția pompierilor.*

4. Poate vorbesc prea rar și prea puțin despre Zenobia. Dar am să spun că în zilele acelea ea continua să țeară în jurul meu o aură ocrotitoare pe când eu, împotmolit în málurile trecerilor, începusem să nu-l mai aud șoaptele și să nu-i mai văd toate gesturile care, cu siguranță, m-ar fi scos la mal.

Învaluit în orgolioasa axiomă a iubirii noastre, o simțeam atât de legată, de încorporată mie, încât aproape că n-o mai vedeam, cum nu-ți vezi propria retină. Astfel, fanatică, adâncă noastră uniune se topea într-o singurătate dublă al cărei unic ecou îl ascundeam în mine ca pe un talisman.

Uneori, puneam sub semnul îndoielii însăși existența ei exemplară: seară de seară ea se întorcea acasă tăcută și ostenită. Se îndârjea într-o activitate pe care eu o socoteam măruntă și inacceptabilă. Dacă la început muncile ei silnice, într-un sordid atelier de decorațiuni unde tăia și lipea pe cârpe și cartoane litere și flori, mi se păreau menite să acopere o viață prea strălucitoare, acum vedeam în ele un fel de resemnare.

Cum năzuiam, ca totdeauna, mai mult spre un posibil fără limite decât spre ideal, aveam senzația umilitoare că toată cazna ei n-ar fi decât

o demonstrație a jalnicului adevăr că totul trebuie plătit.

Firește, n-ar fi fost prea greu să facem gestul simplu care ne-ar fi putut rezolva măcar modestele cerințe zilnice, fără să ne abată prea mult de la linia vieții. Dar evitam orice părea să fie în afara iubirii noastre.

De câte ori mă necăjeam văzând-o frântă de oboseală, ea îmi spunea:

„N-avea grijă, ce faci tu e infinit mai greu. Când n-am să mai pot, am să-ți spun...”.

** Provinciile Cordoba și Sucre din Columbia au fost lipsite timp de peste zece ore de curent electric din cauza unor rândunele, care, luându-și zborul de pe firele de înaltă tensiune unde se așezaseră, au provocat un scurtcircuit. Acesta a perturbat activitatea a numeroase întreprinderi, inclusiv brutării. Drept urmare, la Sincelajo, capitala provinciei Sucre, populația a fost lipsită de pâine o zi.*

5. Era un cer senin, nu se mișca o frunză. Oamenii treceau încoace și încolo, toți păreau vii, până și morții, zâmbeau prietenoși.

Rătăcisem multă vreme pe străzi. Târziu, am ajuns, flămând și obosit, în centrul orașului. Asfaltul frigea, am găsit un creion metalic, fără mină, mă neliniștea ispita conștientă a experimentării. Era cam cinci după-amiază.

Lângă bazinul Lido plutea în aer o decrispare generală, un fel de pașnică bunăvoință. I-am cerut voie portarului să mă uit un pic înăuntru, mi-a spus că se poate, deși sunt cam jerpelit. Era un generos...

Apa bazinului făcea valuri albastre, câteva fete frumoase înotau, câțiva băleți de bronz făceau gesturi largi, cuvintele lor se adunau într-un zumzet